

แนวทางการเสริมสร้างความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

Guidelines for Enhancing Workplace Happiness for Teachers

in the Digital Era under Buriram Primary Educational Service Area Office 4

พีไลวรรณ ซึ่งเสน¹ นฤมล ศักดิ์ปกรณ์กันต์² และนลินทิพย์ พิมพ์กลัด³

Philaiwan Suengsen¹, Narumon Sakpakornkan² and Nalinthip Pimklat³

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์^{1,2,3}

Master of Educational Administration, Faculty of Education, Rajabhat Buriram University^{1,2,3}

Corresponding author, Email: philaiwanyu@gmail.com¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามวิธีอธิบายเชิงลำดับ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันของความสุข จำแนกตามระดับการศึกษา ช่วงอายุ และขนาดโรงเรียน 3) เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างความสุข กลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม คือ ครู 313 คน ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 5 คน และครู 5 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เก็บข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันเท่ากับ 0.94 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ 0.97 เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีความต้องการจำเป็นแบบ PNI modified การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ (ตรวจสอบสมมติฐานและวิเคราะห์ post-hoc) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของความสุข โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็น เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านที่ทำงานน้อย (PNI_{Modified}=0.35) ด้านความร่วมมือ (PNI_{Modified}=0.31) ด้านความรักในงาน (PNI_{Modified}=0.30) และด้านทัศนคติเชิงบวก (PNI_{Modified}=0.29) 2) การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน จำแนกตามระดับการศึกษา ช่วงอายุ และขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางการเสริมสร้างความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 4 ด้าน 23 แนวทาง ได้แก่ 1) ความรักในงาน 7 แนวทาง 2) ความร่วมมือ 5 แนวทาง 3) ทัศนคติเชิงบวก 6 แนวทาง 4) ที่ทำงานน้อย 5 แนวทาง

คำสำคัญ: การเสริมสร้างความสุขในการปฏิบัติงาน, ครู, ยุคดิจิทัล

ABSTRACT

This research employed a sequential explanatory mixed-methods design. The objectives were: 1) to study the current conditions, desired conditions, and needs for happiness in teachers' work in the digital era; 2) to compare teachers' opinions regarding the current state of happiness classified by educational level, age group, and school size; and 3) to study guidelines for enhancing teachers' happiness. The sample group responding to the questionnaire consisted of 313 teachers by using multi-stage random sampling technique. The informant group consisted of five school administrators and five teachers selected by purposive sampling. The research instruments were: 1) a questionnaire with reliability coefficients of 0.94 for the current conditions and 0.97 for the desired conditions, and 2) a semi-structured interview form for collecting qualitative data. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, modified priority needs index (PNI_{modified}), t-test, F-test, and content analysis.

The results revealed that: 1) the overall current condition of happiness was at a high level, while the desired condition was at the highest level. The priority needs for happiness, ranked from highest to lowest, were: livable workplace ($PNI_{\text{Modified}}=0.35$), collaboration ($PNI_{\text{Modified}}=0.31$), love of work ($PNI_{\text{Modified}}=0.30$), and positive attitude ($PNI_{\text{Modified}}=0.29$); 2) the comparison of the current condition of happiness classified by educational level, age group and school size were significantly different at the 0.05 level; and 3) the guidelines for enhancing teachers' happiness in the digital era consisted of four main aspects and twenty-three strategies: 1) love of work 7 strategies, 2) collaboration 5 strategies, 3) positive attitude 6 strategies and 4) livable workplace 5 strategies.

Keywords: Enhancing Workplace Happiness, Teachers, Digital Age

บทนำ

ยุคดิจิทัลเป็นช่วงเวลาและเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์อย่างลึกซึ้ง ทั้งในด้านการสื่อสาร ข้อมูล และการทำธุรกรรมต่าง ๆ ทำให้ผู้คนต้องปรับตัวเข้าสู่สังคมดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบในยุค 4.0 เทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงาน และรูปแบบการใช้ชีวิตของมนุษย์จนไม่สามารถแยกออกจากเทคโนโลยีได้ ส่งผลให้เกิดมนุษย์ดิจิทัล ที่จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาดและปลอดภัย การผสมผสานวิถีชีวิตกับเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสุข คุณภาพชีวิต และการอยู่รอดของผู้คนในสังคมยุคใหม่ (เกียรติศักดิ์ ลำพองชาติ, 2563, น. 3) ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล ซึ่งเป็นสังคมที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นคน เป็นศูนย์กลางจึงต้องให้ความสำคัญกับความหลากหลายของเจเนอเรชันในการทำงาน โดยเฉพาะในวิชาชีพครูที่มีบุคลากรหลายช่วงอายุ ซึ่งแต่ละกลุ่มมีลักษณะเฉพาะ ความสนใจ และทักษะที่แตกต่างกัน ความแตกต่างดังกล่าวส่งผลต่อรูปแบบการทำงาน การสื่อสาร และแรงจูงใจ จึงอาจนำไปสู่ความตึงเครียดและการลดลงของความสุขในการปฏิบัติงานของครูบางกลุ่ม เช่น ครูรุ่นใหม่ที่มีบุคลิกกระฉับกระเฉงหรือครูรุ่นเก่าที่ต้องปรับตัวต่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ หากขาดการบริหารจัดการที่เหมาะสมย่อมส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานและความผูกพันต่อองค์กร (ดารารัตน์ ชูนิยม, ชีรวิธ ธาดาตันติโชค และพิชญญา ยืนยาว, 2568, น. 385) ดังนั้น การส่งเสริมความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัลจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้ครูทุกเจเนอเรชันสามารถปฏิบัติงานและอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

ความสุขเป็นพลังงานบวกอย่างหนึ่งที่ทำให้ชีวิตสนุกสนาน มีสีสันและรู้สึกได้ถึงการถูกเติมเต็มในชีวิต ในมิติของการทำงานก็เช่นเดียวกัน คนที่ทำงานอย่างมีความสุขก็อยากจะทำงานทุกวัน และรู้สึกได้ถึงคุณค่าของงานที่ทำนั้น ความสุขจากการทำงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมที่สุดคือ การได้ทำงานในที่ทำงานที่น่าอยู่ เข้าถึงโอกาสในการพัฒนาอย่างทั่วถึง รู้สึกได้ว่าตนเองมีโอกาสเจริญก้าวหน้า ผู้บังคับบัญชามีธรรมภิบาล มีเพื่อนร่วมงานที่เป็นกัลยาณมิตร มีความร่วมมือ ได้รับสวัสดิการที่เพียงพอ หากคนทำงานได้รับสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวนี้อยู่ครั้งและต่อเนื่อง ก็จะทำงานอย่างมีความสุข และปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กอบปรลภา อภัยภักดิ์, 2563, น. 316) จากการศึกษาความสุขในการปฏิบัติงานของครูพบว่ามีงานวิจัยหลาย ๆ เล่มได้ศึกษาความสุขในการปฏิบัติงานของครู โดยการเปรียบเทียบความสุขในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา ช่วงอายุ และขนาดโรงเรียน ดังเช่น นันทนัช สุขแก้ว, พร้อมพิไล บัวสุวรรณ และวรรณวิศา สืบนุสรณ์ คล้ายจำแลง (2562, น. 70) ได้ทำการวิจัยเรื่องทักษะครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยเปรียบเทียบระดับทักษะครูในยุคดิจิทัล จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีทักษะครูในยุคดิจิทัลแตกต่างกับครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับสูงกว่าปริญญาตรี ครูที่มีประสบการณ์สอนต่ำกว่า 5 ปี และระหว่าง 5-10 ปี มีทักษะครูที่แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์สอน 10 ปีขึ้นไป นอกจากนี้ เขาวินิตย์ เพชรบุตร (2567, น. 10) ได้ศึกษาระดับความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ครูมีระดับความสุขโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ทั้งนี้ ได้มีการสำรวจความคิดเห็นของครูทั่วประเทศจากสวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต และสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา พบว่า ความสุขที่ครูอยากได้มากที่สุดในปี 2567 คือ การคืนครูสู่ห้องเรียน ลดภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากงานสอน ร้อยละ 65.77 รองลงมาคือ ปรับเงินเดือนให้สอดคล้องกับค่าครองชีพ ร้อยละ 62.18 ลูกศิษย์ตั้งใจเรียน ประสบความสำเร็จ ร้อยละ 56.20 หน้าที่การงานมั่นคง มีความก้าวหน้า ร้อยละ 55.46 และมีชีวิตที่ดี สุขภาพดี ครอบครัว มีความสุข ร้อยละ 44.39 (พรพรรณ บัวทอง, 2567, น. 2) จากผลการสำรวจ แสดงให้เห็นว่าครูมีความสุขจากการทำงานลดน้อยลง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการแก้ปัญหาดังกล่าว เพื่อให้ครูมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถใช้ความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

จากสภาพปัญหาและความต้องการดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการเสริมสร้างความสุขในการปฏิบัติงาน ของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ซึ่งมีนโยบายในการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาวะ และ

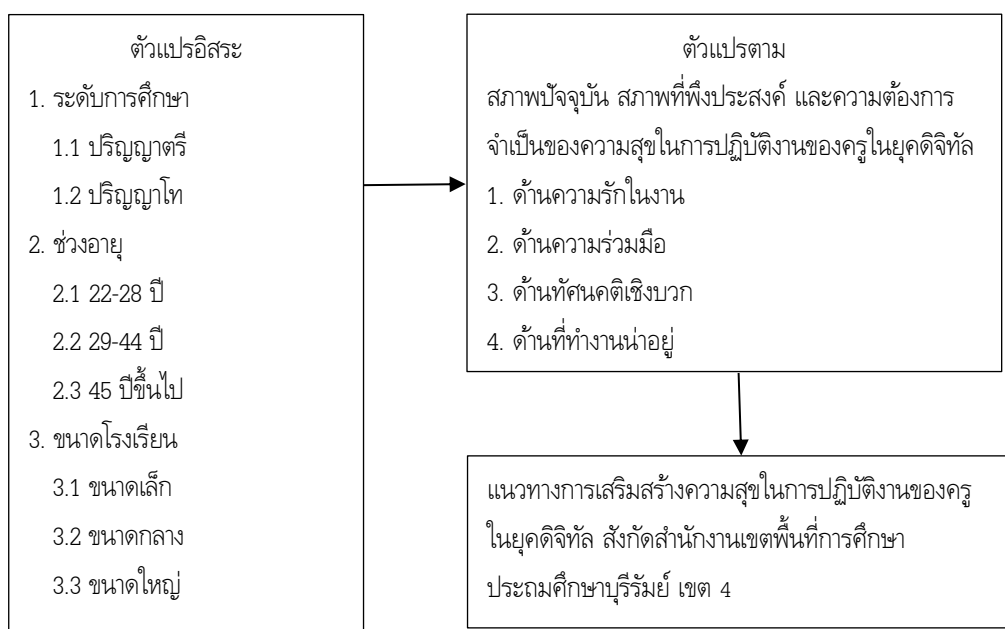
สนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ โดยผลการวิจัยนี้จะทำให้ทราบข้อมูลและแนวทางการเสริมสร้างความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล เพื่อนำผลจากการศึกษา ไปส่งเสริม สนับสนุนครูให้สามารถทำงานอย่างมีความสุข ท่ามกลางบริบทที่เปลี่ยนแปลงของโลกดิจิทัล ด้วยประเด็น 4 ด้าน คือ ความรักในงาน ความร่วมมือ ทักษะคติเชิงบวก และที่ทำงานน่าอยู่ ซึ่งจะนำไปสู่การวางแผนพัฒนาบุคลากร และการกำหนดนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด เมื่อครูมีความสุขในการปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนก็จะสูงขึ้น นำไปสู่การพัฒนาการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา ช่วงอายุ และขนาดโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสาร แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) (2552), จุฑามาต แก้วพิจิตร, วิชัย อุตสาหจิต และสมบัติ กุสุมาวลี (2554), ชาญวิทย์ วสันต์ธนารัตน์ และธีรธรรม วุฑฒิวัตรชัยแก้ว (2560), กอปรลาภ อภัยภักดี (2563), Diener (2000), Manion (2003), Ben-Shahar (2007), Warr (2007), Burton (2010) และ Wesley (2018) มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ครูที่มีระดับการศึกษา ช่วงอายุ และขนาดโรงเรียนต่างกัน มีคะแนนสภาพปัจจุบันของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ ครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำนวน 1,696 คน จาก 191 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู จำนวน 313 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2568 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 43) การได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน กลุ่มเป้าหมายสำหรับการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 5 คน และครู 5 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยใช้หลักเกณฑ์ในการเลือก เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล หลักเกณฑ์ในการเลือก ครูผู้สอน เป็นผู้ที่ได้รับรางวัลการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานระดับเขตพื้นที่การศึกษา

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ 1) ระดับการศึกษา 2) ช่วงอายุ และ 3) ขนาดโรงเรียน
2. ตัวแปรตาม คือ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรักในงาน 2) ด้านความร่วมมือ 3) ด้านทัศนคติเชิงบวก และ 4) ด้านที่ทำงานน้อย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรักในงาน 2) ด้านความร่วมมือ 3) ด้านทัศนคติเชิงบวก และ 4) ด้านที่ทำงานน้อย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล
2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับระดับการศึกษา ช่วงอายุ และขนาดโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check Lists) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Type)
3. นำเสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและปรับปรุงแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พิจารณาความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ตามวิธีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนของ บุญชม ศรีสะอาด (2560, น. 60)

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญ ไปปรับปรุง แก้ไขตามที่คุณเชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง .60-1.00
6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
7. ทำการวิเคราะห์ผลการทดลองใช้เครื่องมือ ด้วยการหาค่าคุณภาพของแบบสอบถามโดยการหาค่าอำนาจจำแนก ผลปรากฏว่า ด้านสภาพปัจจุบันมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .29-.92 ส่วนด้านสภาพที่พึงประสงค์มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .44-.92 จากนั้น ได้วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient) ของ Cronbach หากได้ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .70 ขึ้นไป ถือว่าใช้ได้ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2560, น. 203) ผลพบว่า ค่าความเชื่อมั่นในส่วนสภาพปัจจุบัน เท่ากับ 0.94 และค่าความเชื่อมั่นในส่วนสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ 0.97
8. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 313 คนต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำนวน 50 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 120-121)
2. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นแบบเต็มคำ และตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง จำนวน 4 ด้าน ด้านละ 2 ข้อ รวม 8 ข้อ เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล โดยสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา 5 คน และครู 5 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) หลักเกณฑ์ในการเลือก เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล หลักเกณฑ์ในการเลือกครูผู้สอน เป็นผู้ที่ได้รับรางวัลการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานระดับเขตพื้นที่การศึกษา

การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในการวิจัยไปยังกลุ่มตัวอย่าง ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำนวน 313 คน
2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยจัดส่งแบบสอบถามให้ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำนวน 313 ฉบับ พร้อมรับแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองสำหรับโรงเรียนที่สามารถดำเนินการได้ และส่งแบบสอบถามทางช่องทางส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์พร้อมแบบสอบถามและ QR Code ลิงค์แบบสอบถามออนไลน์ (Google form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเข้าถึงและตอบแบบสอบถามได้สะดวก พร้อมทั้งประสานขอความร่วมมือจากครูในการตอบแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 313 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100
4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป
5. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ผู้บริหารสถานศึกษา 5 คน และครู 5 คน ตามวันเวลาที่นัดหมาย
6. การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: PNI_{modified})

(สุวิมล ว่องวานิช, 2562, น. 279) วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เปรียบเทียบสภาพปัจจุบันของความสุข จำแนกตามระดับการศึกษา ใช้การทดสอบค่าที (t-test) ชนิด Independent Samples t-test เปรียบเทียบสภาพปัจจุบันของความสุข จำแนกตามช่วงอายุ และขนาดโรงเรียน ใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการตรวจสอบสมมติฐานหรือการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่และวิเคราะห์ post-hoc โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' method) และ วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

1.1 สภาพปัจจุบันของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.58$, S.D.=0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทัศนคติเชิงบวก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.66$, S.D.=0.41) รองลงมา คือ ด้านความรักในงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.65$, S.D.=0.40) และด้านที่ทำงานน้อยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.44$, S.D.=0.50)

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.70$, S.D.=0.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทัศนคติเชิงบวก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.74$, S.D.=0.38) รองลงมา คือ ด้านความรักในงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.73$, S.D.=0.32) และด้านที่ทำงานน้อย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.63$, S.D.=0.47) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล

ด้านที่	ประเด็นของความสุขในการปฏิบัติงานของครู	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1	ด้านความรักในงาน	3.65	0.40	มาก	2	4.73	0.32	มากที่สุด	2
2	ด้านความร่วมมือ	3.58	0.39	มาก	3	4.68	0.35	มากที่สุด	3
3	ด้านทัศนคติเชิงบวก	3.66	0.41	มาก	1	4.74	0.38	มากที่สุด	1
4	ด้านที่ทำงานน้อย	3.44	0.50	ปานกลาง	4	4.63	0.47	มากที่สุด	4
รวมเฉลี่ย		3.58	0.37	มาก		4.70	0.34	มากที่สุด	

1.3 ลำดับความต้องการจำเป็นของความสุขในการทำงานของครูในยุคดิจิทัล พบว่า ด้านที่ทำงานน้อย ควรได้รับการพัฒนาเป็นลำดับแรก ($PNI_{Modified}=0.35$) รองลงมา คือ ด้านความร่วมมือ ($PNI_{Modified}=0.31$) ด้านความรักในงาน ($PNI_{Modified}=0.30$) และด้านที่ควรได้รับการพัฒนาเป็นลำดับสุดท้าย คือ ด้านทัศนคติเชิงบวก ($PNI_{Modified}=0.29$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น โดยภาพรวม

ด้านที่	ประเด็นของความสุขในการปฏิบัติงานของครู	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI _{modified}	ลำดับความต้องการจำเป็น
1	ด้านความรักในงาน	3.65	4.73	0.30	3
2	ด้านความร่วมมือ	3.58	4.68	0.31	2
3	ด้านทัศนคติเชิงบวก	3.66	4.74	0.29	4
4	ด้านที่ทำงานน้อย	3.44	4.63	0.35	1

2. การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา ช่วงอายุ และขนาดโรงเรียน

2.1 การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความสุขในการปฏิบัติงานในยุคดิจิทัลโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบสภาพปัจจุบันของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	ประเด็นของความสุขในการทำงานของครู	ระดับการศึกษา				t	p
		ปริญญาตรี		ปริญญาโท			
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	ด้านความรักในงาน	3.68	0.42	3.55	0.34	2.52 [*]	0.01
2	ด้านความร่วมมือ	3.62	0.40	3.47	0.32	3.35 [*]	0.00
3	ด้านทัศนคติเชิงบวก	3.71	0.41	3.51	0.36	3.90 [*]	0.00
4	ด้านที่ทำงานน้อย	3.50	0.52	3.27	0.41	3.93 [*]	0.00
รวมเฉลี่ย		3.63	0.38	3.45	0.30	3.76 [*]	0.00

2.2 การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามช่วงอายุ พบว่า ครูที่มีช่วงอายุแตกต่างกัน มีความสุขในการปฏิบัติงานในยุคดิจิทัล โดยรวมแตกต่างกันเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความร่วมมือ ด้านทัศนคติเชิงบวก และด้านที่ทำงานน้อย แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความรักในงาน ไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบสภาพปัจจุบันของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล จำแนกตามช่วงอายุ โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	แหล่งความแปรปรวน		df	SS	MS	F	p
1	ด้านความรักในงาน	ระหว่างกลุ่ม	2	.39	.19	1.20	.30
		ภายในกลุ่ม	310	50.03	.16		
		รวม	312	50.41			
2	ด้านความร่วมมือ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.28	1.64	11.80*	.00
		ภายในกลุ่ม	310	43.03	.14		
		รวม	312	46.31			
3	ด้านทัศนคติเชิงบวก	ระหว่างกลุ่ม	2	1.90	.95	5.84*	.00
		ภายในกลุ่ม	310	50.39	.16		
		รวม	312	52.29			
4	ด้านที่ทำงานน้อย	ระหว่างกลุ่ม	2	6.43	3.21	13.78*	.00
		ภายในกลุ่ม	310	72.28	.23		
		รวม	312	78.71			
โดยรวม		ระหว่างกลุ่ม	2	2.22	1.11	8.58*	.00
		ภายในกลุ่ม	310	40.18	.13		
		รวม	312	42.40			

จากตารางที่ 4 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามอายุ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความร่วมมือ ด้านทัศนคติเชิงบวก และด้านที่ทำงานน้อย แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความรักในงาน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย จึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) ปรากฏดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามช่วงอายุ โดยรวมเป็นรายคู่

ช่วงอายุ	\bar{X}	22-28 ปี	29-44 ปี	45 ปีขึ้นไป
		3.72	3.55	3.51
22 - 28 ปี	3.72	-	0.17*	0.21*
29 - 44 ปี	3.55	-	-	0.04
45 ปีขึ้นไป	3.51	-	-	-

หมายเหตุ. *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 5 การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามช่วงอายุ โดยรวมเป็นรายคู่ พบว่า มีความแตกต่างกันจำนวน 2 คู่ ได้แก่ ครูที่มีอายุระหว่าง 22-28 ปี มีความสุขในการปฏิบัติงานแตกต่างกันกับครูที่มีอายุระหว่าง 29-44 ปี และครูที่มีอายุระหว่าง 22-28 ปี มีความสุขในการปฏิบัติงานแตกต่างกันกับครูอายุ 45 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยความสุขในการปฏิบัติงานของครูที่มีอายุระหว่าง 22-28 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าความสุขในการปฏิบัติงานของครูที่มีอายุระหว่าง 29-44 ปี และอายุ 45 ปีขึ้นไป

2.3 การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ครูปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดที่แตกต่างกัน มีความสุขในการปฏิบัติงานในยุคดิจิทัล โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบสภาพปัจจุบันของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	แหล่งความแปรปรวน		df	SS	MS	F	p
1	ด้านความรักในงาน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.65	.83	5.25 [*]	.01
		ภายในกลุ่ม	310	48.76	.16		
		รวม	312	50.41			
2	ด้านความร่วมมือ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.84	.92	6.41 [*]	.00
		ภายในกลุ่ม	310	44.47	.14		
		รวม	312	46.31			
3	ด้านทัศนคติเชิงบวก	ระหว่างกลุ่ม	2	2.96	1.48	9.29 [*]	.00
		ภายในกลุ่ม	310	49.33	.16		
		รวม	312	52.29			
4	ด้านที่ทำงานน้อย	ระหว่างกลุ่ม	2	1.10	1.00	4.04 [*]	.02
		ภายในกลุ่ม	310	76.71	.25		
		รวม	312	78.71			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.05	2	1.02	7.86 [*]	.00	
	ภายในกลุ่ม	40.35	310	.13			
	รวม	42.40	312				

จากตารางที่ 6 การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูมีความสุขในการปฏิบัติงานต่อด้านความรักในงาน ด้านความร่วมมือ ด้านทัศนคติเชิงบวก และด้านที่ทำงานน้อย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย จึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe) ปรากฏดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมเป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	เล็ก	กลาง	ใหญ่
		3.47	3.62	3.81
เล็ก	3.47	-	0.15*	0.34*
กลาง	3.62	-	-	0.19
ใหญ่	3.81	-	-	-

หมายเหตุ. *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 7 การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมเป็นรายคู่ พบว่า มีความแตกต่างกัน จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กมีความสุขในการปฏิบัติงานแตกต่างกันกับครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง และครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยความสุข ในการปฏิบัติงานของครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าความสุขในการปฏิบัติงานของครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่

3. แนวทางการเสริมสร้างความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จากแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครู 4 ด้าน 23 แนวทาง ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แนวทางการเสริมสร้างความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จากแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครู 4 ด้าน 23 แนวทาง

ด้านที่	ประเด็นของความสุขในการปฏิบัติงานของครู	แนวทางการเสริมสร้างความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล
1	ด้านความรักในงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน 2. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์ และสัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง 3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการแบ่งปันความรู้ทางเทคโนโลยี 4. ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนให้ครูเข้าร่วมอบรมทักษะดิจิทัล 5. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 6. ครูเลือกใช้สื่อเทคโนโลยีตามความถนัดและความสนใจ 7. ครูอบรมพัฒนาทักษะดิจิทัลอยู่เสมอ
2	ด้านความร่วมมือ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างปลอดภัยและมีจริยธรรม 2. ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเป็นระบบ 3. ครูตระหนักและใช้เทคโนโลยีอย่างปลอดภัย 4. ครูร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ชุมชนการเรียนรู้ดิจิทัล 5. ครูสร้างเครือข่ายความร่วมมือผ่านสังคมออนไลน์

(ต่อ)

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ด้านที่	ประเด็นของความสุขในการปฏิบัติงานของครู	แนวทางการเสริมสร้างความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล
3	ด้านทัศนคติเชิงบวก	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการใช้เทคโนโลยี 2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการทำงานเป็นทีม 3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเรียนรู้และลงมือปฏิบัติ 4. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างขวัญและกำลังใจ 5. ครูพัฒนาตนเองผ่านแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ 6. ครูสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ดิจิทัล
4	ด้านที่ทำงานน้อย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารสถานศึกษาอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยีดิจิทัล 2. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรงบประมาณด้านเทคโนโลยี 3. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ 4. ครูจัดสภาพแวดล้อมเทคโนโลยีดิจิทัลที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5. ครูดูแลรักษาอุปกรณ์เทคโนโลยีให้ใช้งานได้อยู่เสมอ

อภิปรายผลการวิจัย

สรุป

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
 - 1.1 สภาพปัจจุบันของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมาก
 - 1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
 - 1.3 ลำดับความต้องการจำเป็นของความสุขในการทำงานของครูในยุคดิจิทัล เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านที่ทำงานน้อย ด้านความร่วมมือ ด้านความรักในงาน และด้านทัศนคติเชิงบวก ตามลำดับ
2. เปรียบเทียบสภาพปัจจุบันของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา ช่วงอายุ และขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. แนวทางการเสริมสร้างความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านความรักในงาน ผู้บริหารควรสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี เช่น อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงและอุปกรณ์ดิจิทัล ตลอดจนเปิดโอกาสให้ครูเข้าร่วมอบรมและแบ่งปันองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงาน ด้านความร่วมมือ ผู้บริหารควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างปลอดภัยและมีจริยธรรม รวมถึงสร้างระบบการบริหารจัดการสารสนเทศที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูในชุมชนดิจิทัล ขณะเดียวกัน ด้านทัศนคติเชิงบวก ควรได้รับการส่งเสริมผ่านการเป็นแบบอย่างของผู้บริหาร การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ การทำงานเป็นทีม และการสร้างขวัญกำลังใจให้ครูมีแรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเองและผลิตสื่อดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์ และด้านที่ทำงานน้อย ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณด้านเทคโนโลยีให้เพียงพอ จัดสภาพแวดล้อมดิจิทัลที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ครูดูแลรักษาอุปกรณ์เทคโนโลยีให้พร้อมใช้อยู่เสมอ เพื่อให้สถานศึกษาเป็นพื้นที่แห่งความสุขในการทำงานในยุคดิจิทัล

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของความสุขในการปฏิบัติงานของครู ในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

1.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ทำงานน้อย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนยังขาดวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน หรือมีงบประมาณไม่เพียงพอในการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ทำให้ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรินทร์ โกสุมพันธ์ และชลาภรณ์ สุวรรณสัมฤทธิ์ (2568, น. 381) ได้ศึกษา เรื่อง แนวทางการส่งเสริมบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ของครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดบรรยากาศภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.2 ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทัศนคติเชิงบวก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูมองเห็นประโยชน์ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ เช่น การพัฒนาผ่านแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ หรือการสร้างสื่อการสอนที่ทันสมัยและน่าสนใจ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชรินทร์ ศรีส่อง และชยาภานต์ เรื่องสุวรรณ (2564, น. 65) ได้ศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดารารัตน์ ตู้นิม, ชีรวิฑูร ชาติตันติโชค และพิชญภา ยืนยาว (2568, น. 389) ได้ศึกษา เรื่อง แนวทางการสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเจเนอเรชันวาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของความสุขในการปฏิบัติงานของครูเจเนอเรชันวาย โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ผลการศึกษาลำดับความต้องการจำเป็นของความสุขในการทำงานของครูในยุคดิจิทัล เมื่อพิจารณาเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านที่ทำงานน้อย ด้านความร่วมมือ ด้านความรักในงาน และด้านทัศนคติเชิงบวก ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นว่าด้านที่ทำงานน้อย ควรได้รับการพัฒนามากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ยังไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอน อาคารสถานที่ไม่เพียงพอ ขาดชุด หชุดโทรม ขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพงษ์ น้อยโคตร (2565, น. 142) ได้ศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ขององค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เมื่อพิจารณาเรียงลำดับ คะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ที่ทำงานน้อย ความสมานฉันท์ในองค์กร ทัศนคติเชิงบวกต่องานที่ทำ และคนทำงานมีความสุข ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา ช่วงอายุ และขนาดโรงเรียน มีประเด็นที่จะอภิปราย ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยการทำงานที่มีความกระตือรือร้นสูง มีแรงจูงใจใน

การพัฒนาตนเอง และมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถเรียนรู้และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัล ส่งผลให้ครูในกลุ่มนี้ รู้สึกมีความสุขในการปฏิบัติงานมากกว่าครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรสา พลฤทธิ์ และอัครเดช นิลโยธิน (2567, น. 134) ได้ศึกษาทักษะดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น พบว่า จากการเปรียบเทียบระดับทักษะดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

2.2 การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามช่วงอายุ พบว่า ครูผู้สอนที่มีช่วงอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความร่วมมือ ด้านทัศนคติเชิงบวก และด้านที่ทำงานน้อย แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความรักในงาน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนที่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 22-28 ปี ส่วนใหญ่เป็นครูรุ่นใหม่ที่มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล มีทักษะการทำงานเป็นทีม และมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมงานและสภาพแวดล้อมในการทำงาน สามารถแลกเปลี่ยนความรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ หรือการสร้างสรรค่นวัตกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน จึงทำให้รู้สึกมีความสุขในการปฏิบัติงานมากกว่าครูที่มีอายุสูงกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัตรทิพย์ สลิดกุล และประยงค์ แก่นลา (2567, น. 874) ได้ศึกษา การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงานของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการเรียนรู้อื่นๆ พบว่า จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงานของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการเรียนรู้อื่นๆ จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้านความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

2.3 การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันของความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลาง มีจำนวนบุคลากรและเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพมากกว่า ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแบ่งปันประสบการณ์ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ประกอบกับการได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากรเทคโนโลยีหรือการเข้าร่วมอบรมพัฒนาทักษะดิจิทัลที่ต่อเนื่อง และสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ส่งผลให้บรรยากาศการทำงานเอื้อต่อความร่วมมือและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เชาวณิตย์ เพชรบุรุษ (2567, น. 17) ได้ศึกษาการศึกษาความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 พบว่า จากการเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

3. แนวทางการเสริมสร้างความสุขในการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จากคำถามปลายเปิดของผู้ตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีทั้งหมด 4 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านความรักในงาน สำนักงานเขตพื้นที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารควรสนับสนุน ควรสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การติดตั้งสัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง คอมพิวเตอร์ เครื่องมือ อุปกรณ์ดิจิทัล สอดคล้องกับแนวคิดของ ปุณณา กัลยาคุณภรณ์, เรืองอุไร เศษสูงเนิน และสุพรรณณี สมานญาติ (2568, น. 822) ได้กล่าวว่า การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสุขในการปฏิบัติงานของครู โดยการจัดหาและสนับสนุนเทคโนโลยีที่ทันสมัยช่วยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน ลดภาระงานที่ซ้ำซ้อน และเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมอบรมทักษะดิจิทัล ส่งเสริมให้ครูแบ่งปันความรู้ทางเทคโนโลยี และเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ นอกจากนี้ ครูควรเลือกใช้สื่อเทคโนโลยีตามความถนัดและความสนใจของตนเอง

ครูควรเข้ารับการอบรมพัฒนาทักษะดิจิทัลอยู่เสมอ เพื่อนำมาปรับใช้ในการพัฒนางานและยกระดับคุณภาพการปฏิบัติงานของตนให้มีประสิทธิภาพ และยังคงสอดคล้องกับแนวคิดของ สืบสกุล นรินทรานุกร ณ อุรุทยา (2563, น. 74-78) ที่กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรผ่านกระบวนการอบรมและสัมมนา (Training and Seminar) เป็นแนวทางหนึ่งในการเสริมสร้างสมรรถนะของบุคลากร ทั้งในด้านความรู้ ความคิด ทักษะ ความสามารถ พฤติกรรม และเจตคติ

3.2 ด้านความร่วมมือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างปลอดภัยและมีจริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับแนวคิดของ ชวัญชนก สุวรรณชัย และฉวีระดา เวชฎาลักษณ์ (2568, น. 98) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ และใช้ระบบสารสนเทศในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ เข้าถึงได้ง่าย และมีความหลากหลาย น่าสนใจ นอกจากนี้ ครูควรตระหนักและใช้เทคโนโลยีอย่างปลอดภัย ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ชุมชนการเรียนรู้ดิจิทัล สอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรรัตน์ ดอนพิลา (2566, น. 171) ที่กล่าวว่า แนวทางการใช้ดิจิทัลเพื่อความมั่นคงปลอดภัยการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ ครูควรสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ PLC เพื่อสะท้อนคิดการปฏิบัติของตนเองและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้สอนด้วยกัน ครูควรปฏิบัติตามกฎหมาย พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ทุกครั้งเมื่อใช้งาน ครูควรมีวิธีการป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ในการเข้าถึงข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และครูควรถ่ายทอดความรู้กับผู้เรียนในเรื่องความปลอดภัยในการใช้ข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ ครูควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือผ่านสังคมออนไลน์

3.3 ด้านทัศนคติเชิงบวก ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการใช้เทคโนโลยี สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรทัย พรหมทา และอมรทิพย์ เจริญผล (2566, น. 93) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติตนเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม มีการใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้เนื่องจากเทคโนโลยี มีบทบาทต่อวิถีชีวิตประจำวันของมนุษย์เป็นอย่างมาก การเข้าใช้สื่อหรืออุปกรณ์ทางเทคโนโลยีจึงเป็นเรื่องง่าย ในด้านการจัดการศึกษาช่วยให้สามารถค้นคว้าข้อมูลและติดต่อสื่อสารตลอดจนการบริหารจัดการการศึกษา อีกทั้งยังนำไปสู่การสร้างโอกาสและเข้าถึงการศึกษา แต่ในทางตรงกันข้ามการใช้เทคโนโลยีโดยขาดความรู้และคุณธรรมจริยธรรม อาจส่งผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียน และกระบวนการจัดการเรียนรู้ รวมถึง ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ รวมถึงการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ครูควรสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ดิจิทัล เพื่อช่วยให้การเรียนรู้มีความน่าสนใจและทันสมัย สอดคล้องกับแนวคิดของ แสงสุรีย์ ทองขาว และคณะ (2568, น. 135) ได้กล่าวว่า ครูควรมีทักษะใหม่ ๆ ในการใช้เทคโนโลยีอยู่เสมอ ๆ ด้วยวิวัฒนาการเทคโนโลยี มีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา จึงต้องอาศัยเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการบูรณาการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนได้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ ครูที่ไม่มีความชำนาญในการใช้เทคโนโลยี ในการจัดการเรียนการสอนก็จะกลายเป็นครูที่ไม่สามารถตามเท่าทันสื่อและเทคโนโลยีได้ ครูควรพัฒนาตนเองผ่านแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคดิจิทัล สอดคล้องกับแนวคิดของ ทวีวัฒน์ เจริญจิตติ, ตระกูล จิตพัฒนากร และวงศ์วิศว์ หมื่นเทพ (2568, น. 310) ได้กล่าวว่า ครูควรจัดสรรเวลาในการพัฒนาทักษะดิจิทัลให้สอดคล้องกับภาระงานและความสามารถของตนเอง โดยอาศัยแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ เช่น หลักสูตร e-learning หรือแพลตฟอร์มดิจิทัลต่าง ๆ อย่าง E-book, YouTube และ Facebook Fan page เพื่อเสริมสร้างความรู้และฝึกประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงภายในห้องเรียน การเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อออนไลน์จึงเป็นแนวทางที่เหมาะสมกับยุคดิจิทัล 4.0 เพราะเปิดโอกาส ให้ครูเลือกเรียนรู้ตามความสนใจและเป้าหมายส่วนบุคคล พร้อมทั้งช่วยพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีและการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 ด้านที่ทำงานน้อยอยู่ ผู้บริหารสถานศึกษาอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยี และจัดสรรงบประมาณด้านเทคโนโลยี รวมถึง การวางแผนการจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสมและเพียงพอ เพื่อสนับสนุนภารกิจหลักของสถานศึกษาในทุกด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านงานทั่วไป รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยี สอดคล้องกับแนวคิดของพัชรินทร์ โกสุมพันธ์ุ และชลภาภรณ์ สุวรรณสัมฤทธิ์ (2568, น. 390) ได้กล่าวว่า การจัดบรรยากาศภายในโรงเรียนที่เอื้อต่อ

การจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาควรจัดบรรยากาศให้น่าอยู่น่าเรียน ตกแต่งห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ แหล่งการเรียนรู้ มุมเสริมทักษะสภาพห้องเป็นไปอย่างสะอาดเรียบร้อยจะทำให้การจัดการเรียนการสอนดูน่าสนใจ น่าเรียน นอกจากนี้ ครูดูแลรักษาอุปกรณ์เทคโนโลยีให้ใช้งานได้อยู่เสมอ และจัดสภาพแวดล้อมเทคโนโลยีดิจิทัลที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ที่ทำงานน่าอยู่ เป็นด้านที่ควรได้รับการพัฒนาเป็นลำดับแรก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนา เช่น อำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยี จัดสรรงบประมาณด้านเทคโนโลยีให้เพียงพอ สร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้

2. จากผลการวิจัยพบว่า ครูในชวอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขในการทำงานแตกต่างกัน โดยเฉพาะในด้านความร่วมมือทัศนคติเชิงบวก และที่ทำงานน่าอยู่ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาทักษะดิจิทัลและสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่ยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับแต่ละชวอายุ โดยจัดโครงการพัฒนาและยกระดับทักษะดิจิทัลสำหรับครู เจนเนอเรชันเอ็กซ์ (Gen X) เพื่อเสริมความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยี และจัดสภาพแวดล้อมการทำงานที่ยืดหยุ่นพร้อมเครื่องมือดิจิทัลสมัยใหม่สำหรับครูเจนเนอเรชันซี (Gen Z)

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษากับระดับความสุขในการทำงานของครู เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ชัดเจนในการวางแผนและปรับปรุงสภาพแวดล้อมการทำงานให้เอื้อต่อความสุขของครู

2. ควรศึกษาประเด็นเพิ่มเติมที่มีผลต่อความสุขการปฏิบัติงานของครูในยุคดิจิทัล ขยายพื้นที่การศึกษาไปยังเขตอื่น ๆ เพื่อให้ผลวิจัยมีความครอบคลุมหลากหลายบริบท

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างดี ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.นงมล คักดิ์ปริณกันต์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นลินทิพย์ พิมพ์กัลด์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และคุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

รายการอ้างอิง

กอปปรลาภ อภัยภักดี. (2563). บรรยากาศองค์กรแห่งความสุข: คนเบิกบาน งานสำเร็จ. *วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(1), 315-331.

เกียรติศักดิ์ ลำพองชาติ. (2563). *ทักษะการทำงานในโลกยุคดิจิทัล [Working skills in the digital age]*. สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

ขวัญชนก สุวรรณชัย และนิรดา เวชฎาลักษณ์. (2568). การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเมืองหน้าด่าน.

วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 8(3), 89-102.

ฉัตรทิพย์ สลิดกุล และประยงค์ แก่นลา. (2567). การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงานของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดชัยภูมิ.

วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 4(5), 863-878.

ชนินทร์ ศรีส่อง และชยาภานต์ เรืองสุวรรณ. (2564). แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 27, *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 18(80), 55-67.

- เขาวินิตย์ เพชรบุตร. (2567). การศึกษาความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. *วารสาร มจร สุรนารีสาร*, 2(3), 10-21.
- ณัฐพงษ์ น้อยโคตร. (2565). *แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2* [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดารารัตน์ ตู้นิ่ม, ชีรวิชญ์ ธาดาดันติโชค และพิชญภา ยืนยาว. (2568). แนวทางการสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู เจเนอรัลนวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. *วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร*, 8(1), 383-397.
- ทวีวัฒน์ เจริญจิตติ, ตรีภฎุ จิตวัฒนาก และวงค์วิศว์ เหมือนเทพ. (2568). แนวทางการส่งเสริมทักษะดิจิทัลสำหรับครูไทยในยุค 4.0. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 9(1), 303-316.
- นันทนาช สุขแก้ว, พรอัมไพไล บัวสุวรรณ และวราภรณ์ สืบสุพรรณ คล้ายจำแลง. (2562). ทักษะครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. ใน *การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัย (Symposium) ระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 12* (น. 70-78). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10 ฉบับปรับปรุงใหม่). สุวีริยาสาส์น.
- ปทุมณา กัลยาคุณภรณ์, เรืองอุไร เศษสูงเนิน และสุพรรณิ สมานญาติ. (2568). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสุขในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ*, 5(2), 811-824.
- พัชรินทร์ โกสุมพันธ์ และชลภรณ์ สุวรรณเส็มฤทธิ์. (2568). แนวทางการส่งเสริมบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ของครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัว เขต 2. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 10(1), 375-392.
- พรพรรณ บัวทอง. (2567). *ความสุขของครูและนักเรียนในปี 2567*. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
https://dusitpoll.dusit.ac.th/UPLOAD_FILES/POLL/2567/PS-2567-1705052624.pdf
- สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา. (2563). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาแนวใหม่*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2562). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น* (พิมพ์ครั้งที่ 4). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แสงสุรีย์ ทองขาว, พระมหาโยธิน มหาวิโร (มาศสุข), พระปลัดไพโรจน์ อุดโล (สมหมาย), สงคราม จันทร์ทาศิริ และวิจิต นาชัยสินธ์. (2566). บทบาทครูไทยกับเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการศึกษา. *วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์*, 8(2), 130-144.
- อมรรัตน์ ดอนพิลา. (2566). *ความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาทักษะดิจิทัลของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคกลาง* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อรทัย พรหมทา และอมรทิพย์ เจริญผล. (2566). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนเครือข่ายอำเภอหนองบัวขอม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. *วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 3(1), 77-95.
- อรสา พลฤทธิ์ และอัครเดช นิละโยธิน. (2567). ทักษะดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น. *วารสารวิชาการแสงอีสาน*, 21(1), 126-144.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16(3), 297-334.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). "Determining sample size for research activities". *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Rovinelli, R. J. & Hambleton, R. K. (1977). "On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity". *Dutch Journal of Educational Research*, 2, 49-60.